

Tanulmányút Lékán és Uzsán

Az április 9-10-ére szervezett tanulmányút során a száraló erdőgazdálkodás került a figyelem középpontjába. A két nap alatt az Ausztriai Herceg Esterházy Magánalapítvány Lékai (Lockenhaus) Erdőgazdasága és a HM Budapesti Erdőgazdaság Uzsai erdészeti igazgatósága adott helyszínt a száralás iránt érdeklődőknek.

Az első napon a lékai erdőgazdaságot és gazdálkodást *dipl. ing. dr. Martin Pollak* mutatta be *Dénes Margit* tolmácsolásában.

Az 1995-ben Esterházy Melinda hercegné által alapított Herceg Esterházy Magánalapítvány – amelynek célja az Esterházy vagyon fenntartása és a családtagok támogatása – működteti az erdőgazdaságot. A gazdálkodást az úgynevezett **profit-center**ek, azaz önálló költségvetésű, és eredmény-érdekeltségű, az „egy üzemeység, egy felelős vezető elvén” működő egységek végzik. A gazdaság a szaktanácsadói, vállalatirányítói tevékenység mellett főképp erdőgazdálkodással foglalkozik, amelynek alapvető formája (a mi meghatározásaink szerint) a száralóvágás, amelyet bükkös és lucfenyves állományokban tekinthetünk meg. A fakitermelés alapja a kerületvezető erdészek munkája, ők jelölik ki a kivágandó faegyedeket. A jelölés legfontosabb irányelve, hogy mindig a kivágásra legjobban megérett, legerősebb választékot adó faegyedeket lehet eltávolítani. Ezt az állományok és a termelhető választékok ismeretében végzik, hosszú évek tapasztalatai alapján.

Az erdőállományok átlag-fatömege 245 m³/ha és 10,1 m³/ha az éves átlagos növedék. Az erdőállomány 56,20%-ban fenyő- és 43,80%-ban lombos állományokból áll. A termelést a lassú növeke-

Erdészek az Uzsai erdészeti területén

dés és csekély geszt-elszíneződés miatt kitűnő minőségű bükkörnk-anyag esetében saját dolgozók végzik. Az értéktelenebb lombanyag, fenyőanyag kitermelése és a nevelővágások elvégzése vállalkozókra hárul. Kisebb mennyiségű, kis értékű rostfát és tűzifát lábön adnak el az arra igényt tartóknak. A termelést rövidfás munkarendszerben végzik a közelítés során esetlegesen keletkező károk minimális szinten tartása érdekében. A készletezést az erdészeti utak mellé végzik. A feltártság átlagosan 45,5 fm/ha a területen, amely elegendő mértékűnek ítéltető.

Az utak karbantartása az erdőgazdaság saját gépparkjával történik. Az állományok felújulása a vadkár elhárításával és a vadállomány szinten tartásával történik természetes eredetű újulattal. Erdőművelési tevékenységet nem végeznek. Az állományok nevelővágását, elsősorban a fakitermelések során, a fakitermelők végzik, illetve a fadöntéskor keletkező károk, amelyek szabályozzák az állományok egyedszámát a feltörekvő újulatban.

A terepi túra után jó étvággyal fogyasztottuk el ebédünket külföldi kollégáink meghívására. Majd Uzsára utaztunk, ahol másnap folytattuk programunkat.

A nap kezdetén *Simon Sándor* erdészeti igazgató mutatta be a szála-

lás első lépéseit Uzsán. Az elsődleges rendeltetés alapján a gazdálkodásnak ott három célja van. A fatermesztési célú állományokban a természetközeli gazdálkodás, természetvédelmi területeken az értékek megőrzése érdekében az állapot folyamatos fenntartása, a talajvédelmi rendeltetés esetén a folyamatos növényborítás. A gazdálkodást átalakító üzemmódban lehet végezni, fokozatos felújító vágás, száraló vágás, egészségügyi termelések segítségével az állományok korának és állapotának megfelelő módon, 3-5 évenkénti visszatérési idővel, a vállalkozók által vállalt fakitermelési munkával.

A folytatásban a gyakorló szakemberek egy kisebb fórumot tarthattak a gazdálkodás konkrét lépéseiről. *Csikos Imre*, az erdészet korábbi vezetője is részt vett a találkozón. Véleménye szerint bükkösökben, cseresekben a makkertermés miatt megfelelő újulat fog rendelkezésre állni, azonban a tölgyek esetében a termés nem szokott elégséges lenni, ezért fokozott figyelmet kell fordítani a felújításra. Az újulat esetében még nagy gondot kell fordítani a cserjefajok (szeder, kökény, galagonya) konkurenciájának visszaszorítására és az anyaállomány megfelelő egyedszámának fenntartására ugyanezen okból.

A nap végén a *Keresztes György* által tervezett, a Nyugat-magyarországi Egyetem és a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. által fejlesztett EEK-01 típusú (erdészeti elektromos) közelítőgép bemutatása következett az erdészet udvarán. A gép teljesítménye, költségigénye még nem ismert.

Csikos Imre és Orbán Tibor
HM Budapesti H.Cs.

